

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/2844

z dnia 13 grudnia 2023 r.

w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81 ust. 2 lit. e) i f) oraz art. 82 ust. 1 lit. d),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W swoim komunikacie z dnia 2 grudnia 2020 r. pt. „Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej. Wachlarz możliwości” Komisja stwierdziła, że istnieje potrzeba modernizacji ram legislacyjnych unijnych postępowań transgranicznych w sprawach cywilnych, handlowych i karnych zgodnie z zasadą „domyślnej cyfrowości”, przy jednoczesnym zapewnieniu zastosowania wszystkich koniecznych zabezpieczeń w celu uniknięcia wykluczenia społecznego oraz przy zapewnieniu wzajemnego zaufania, interoperacyjności i bezpieczeństwa.
- (2) Ważne jest, aby w celu stworzenia w pełni funkcjonującej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości wszystkie państwa członkowskie dążyły do zmniejszenia wszelkich istniejących luk w cyfryzacji systemów i do wykorzystania możliwości dostępnych w ramach odpowiednich unijnych mechanizmów finansowania.
- (3) Aby wzmocnić współpracę sądową i współpracę wymiarów sprawiedliwości oraz zwiększyć dostęp do wymiaru sprawiedliwości akty prawne Unii regulujące komunikację między właściwymi organami, w tym organami i agencjami Unii, a także między właściwymi organami a osobami fizycznymi i prawnymi w sprawach cywilnych i handlowych należy uzupełnić w drodze ustanowienia warunków prowadzenia tej komunikacji za pośrednictwem środków cyfrowych.
- (4) Niniejsze rozporządzenie ma na celu zwiększenie wydajności i skuteczności postępowań sądowych oraz ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości poprzez cyfryzację istniejących kanałów komunikacji, co powinno spowodować oszczędność kosztów i czasu, zmniejszenie obciążenia administracyjnego oraz zwiększenie odporności wszystkich organów zaangażowanych w transgraniczną współpracę sądową i transgraniczną współpracę wymiarów sprawiedliwości na działanie siły wyższej. Korzystanie przez właściwe organy z cyfrowych kanałów komunikacji powinno prowadzić do ograniczenia opóźnień w rozpatrywaniu spraw zarówno w krótkim, jak i w długim terminie. Powinno to przynieść korzyści osobom fizycznym, podmiotom prawnym i właściwym organom państw członkowskich, a także zwiększyć zaufanie do systemów wymiaru sprawiedliwości. Cyfryzacja kanałów komunikacji byłaby także korzystna w obszarze transgranicznych postępowań karnych oraz w kontekście unijnej walki z przestępczością. W tym względzie wysoki poziom bezpieczeństwa, jaki mogą zapewnić cyfrowe kanały komunikacji, stanowi krok naprzód, również w odniesieniu do zabezpieczenia praw zainteresowanych osób, takich jak prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawo do ochrony danych osobowych.
- (5) Podstawowe prawa i wolności wszystkich osób, których dotyczy elektroniczna wymiana danych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w szczególności prawo do skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, prawo do rzetelnego procesu sądowego, zasada niedyskryminacji, prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawo do ochrony danych osobowych, powinny być w pełni przestrzegane zgodnie z prawem Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. C 323 z 26.8.2022, s. 77.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 listopada 2023 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 8 grudnia 2023 r.

- (6) Podczas wykonywania obowiązków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu wszystkie podmioty powinny przestrzegać zasady niezależności sądownictwa z uwzględnieniem zasady podziału władzy oraz innych zasad państwa prawnego.
- (7) Skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości jest jednym z podstawowych celów przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Transformacja cyfrowa to kluczowy krok w kierunku poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz wydajności, jakości i przejrzystości systemów wymiaru sprawiedliwości.
- (8) Istotne jest utworzenie odpowiednich kanałów i narzędzi, tak aby systemy wymiaru sprawiedliwości mogły prowadzić współpracę cyfrową w wydajny sposób. Kluczowe znaczenie ma zatem ustanowienie na poziomie Unii jednolitego instrumentu technologii informacyjnej, który umożliwi szybką, bezpośrednią, interoperacyjną, niezawodną, dostępną, bezpieczną i wydajną transgraniczną elektroniczną wymianę danych dotyczących konkretnych spraw między właściwymi organami. Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić udział prawników praktyków w transformacji cyfrowej systemów wymiaru sprawiedliwości.
- (9) Na potrzeby cyfrowej wymiany danych dotyczących konkretnych spraw opracowano narzędzia niewymagające zastępowania istniejących systemów informatycznych, które już ustanowiono w państwach członkowskich, oraz wprowadzania w takich systemach kosztownych zmian. System elektronicznej wymiany informacji z dziedziny e-sprawiedliwości (system e-CODEX), którego ramy prawne ustanowione są rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/850 ⁽³⁾, jest głównym opracowanym dotychczas narzędziem tego rodzaju zapewniającym szybką, bezpośrednią, interoperacyjną, zrównoważoną, niezawodną i bezpieczną transgraniczną elektroniczną wymianę danych dotyczących konkretnych spraw między właściwymi organami.
- (10) Cyfryzacja postępowań powinna zapewnić dostęp do wymiaru sprawiedliwości wszystkim, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Zdecentralizowany system informatyczny i europejski elektroniczny punkt dostępu ustanowione niniejszym rozporządzeniem powinny być zgodne z wymogami dostępności stron internetowych określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 ⁽⁴⁾. Jednocześnie metody płatności elektronicznych, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, powinny być zgodne z wymogami dostępności określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 ⁽⁵⁾.
- (11) Ustanowienie kanałów cyfrowych na potrzeby komunikacji transgranicznej bezpośrednio przyczyniłoby się do poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości poprzez umożliwienie osobom fizycznym i prawnym występowania o ochronę swoich praw i dochodzenia swoich roszczeń, wszczynania postępowań oraz wymiany danych dotyczących konkretnych spraw w formie cyfrowej z organami sądowymi lub innymi właściwymi organami w ramach postępowań objętych zakresem prawa Unii w obszarze spraw cywilnych i handlowych.
- (12) Aby zapewnić pozytywny wpływ narzędzi łączności elektronicznej na dostęp do wymiaru sprawiedliwości, państwa członkowskie powinny przeznaczyć wystarczające zasoby na poprawę umiejętności cyfrowych obywateli i podniesienie ich kultury informatycznej, a także powinny zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie, aby brak umiejętności cyfrowych nie stał się przeszkodą w korzystaniu ze zdecentralizowanego systemu informatycznego. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wszystkim pracownikom wymiaru sprawiedliwości, których dotyczy ta kwestia, w tym prokuratorom, sędziom i pracownikom administracyjnym, oraz właściwym organom, oferowano szkolenia, po to by zagwarantować skuteczne korzystanie ze zdecentralizowanego systemu informatycznego. Takie szkolenia powinny mieć na celu poprawę funkcjonowania systemów wymiaru sprawiedliwości w całej Unii, a także poszanowanie podstawowych praw i wartości, w szczególności poprzez umożliwienie pracownikom wymiaru sprawiedliwości skutecznego radzenia sobie z wszelkimi wyzwaniem, które mogą pojawić się w trakcie postępowań lub przesłuchań prowadzonych za pośrednictwem wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji, ze względu na wirtualny charakter tych postępowań lub przesłuchań. Komisja powinna zachęcać państwa członkowskie do ubiegania się o dotacje na działalność szkoleniową w ramach odpowiednich unijnych programów finansowych i je w tym wspierać.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/850 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie informatycznego systemu transgranicznej elektronicznej wymiany danych w obszarze współpracy sądowej w sprawach cywilnych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych (system e-CODEX) oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1726 (Dz.U. L 150 z 1.6.2022, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

- (13) Niniejsze rozporządzenie powinno obejmować cyfryzację komunikacji w sprawach mających skutki transgraniczne, wchodzących w zakres stosowania niektórych aktów prawnych Unii w obszarze spraw cywilnych, handlowych i karnych. Akty te należy wymienić w załącznikach do niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie powinno również obejmować komunikację między właściwymi organami a organami i agencjami Unii, takimi jak Prokuratura Europejska lub Eurojust, w przypadkach gdy te agencje i organy są właściwe zgodnie z aktami prawnymi wymienionymi w załączniku II. W przypadku gdy zarządcy są właściwi na mocy prawa krajowego do otrzymywania zgłoszeń wierzytelności od wierzycieli zagranicznych w postępowaniu upadłościowym na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 ⁽⁶⁾, powinni oni być uznawani za właściwe organy w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.
- (14) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na przepisy prawa regulujące transgraniczne postępowania sądowe ustanowione aktami prawnymi wymienionymi w załącznikach I i II, z wyjątkiem przepisów związanych z komunikacją za pomocą środków cyfrowych wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem. Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla przepisów krajowych dotyczących wyznaczania organów, osób lub podmiotów zajmujących się jakimkolwiek aspektem weryfikacji i składania wniosków, dokumentów i informacji. Wymogi przewidziane w mającym zastosowanie prawie krajowym dotyczące autentyczności, dokładności, rzetelności, wiarygodności i odpowiedniej formy prawnej dokumentów lub informacji powinny pozostać nienaruszone, z wyjątkiem przepisów dotyczących komunikacji za pomocą środków cyfrowych wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem.
- (15) Kwestię, czy daną sprawę należy uznać za sprawę mającą skutki transgraniczne, należy ustalić na podstawie aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania w sytuacji, gdy akty prawne wymienione w załącznikach I i II wyraźnie stanowią, że procedurę komunikacji między właściwymi organami powinno regulować prawo krajowe.
- (16) Obowiązki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu nie powinny mieć zastosowania do komunikacji ustnej np. przez telefon lub osobistej.
- (17) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do doręczania dokumentów na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 ⁽⁷⁾ ani do przeprowadzania dowodów na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1783 ⁽⁸⁾. W rozporządzeniach tych przewidziano szczegółowe przepisy dotyczące cyfryzacji współpracy sądowej. Jednak aby usprawnić bezpośrednie doręczanie drogą elektroniczną dokumentów osobie, które ma być dokonywane bezpośrednio osobie, która ma znany adres do doręczeń w innym państwie członkowskim, niniejsze rozporządzenie powinno wprowadzić pewne zmiany do rozporządzenia (UE) 2020/1784.
- (18) W przypadku gdy Komisja współpracuje z podmiotami zewnętrznymi na etapach projektowania i budowy europejskiego elektronicznego punktu dostępu, takie podmioty powinny mieć doświadczenie w opracowywaniu bezpiecznych, przyjaznych dla użytkownika i dostępnych rozwiązań informatycznych.
- (19) Aby zapewnić bezpieczną, wydajną, szybką, interoperacyjną, poufną i niezawodną komunikację między państwami członkowskimi na potrzeby transgranicznych postępowań sądowych w sprawach cywilnych, handlowych i karnych, należy korzystać z odpowiednich technologii komunikacyjnych, o ile spełnione są pewne warunki dotyczące bezpieczeństwa, integralności i wiarygodności otrzymywanych dokumentów oraz identyfikacji uczestników komunikacji. W związku z tym należy utworzyć bezpieczny, wydajny i niezawodny zdecentralizowany system informatyczny na potrzeby wymiany danych w ramach transgranicznych postępowań sądowych. Zdecentralizowany charakter systemu informatycznego powinien służyć umożliwieniu bezpiecznych wymian danych między właściwymi organami, bez udziału jakiegokolwiek instytucji Unii w merytorycznej części tych wymian. Zdecentralizowany system informatyczny powinien również umożliwiać bezpieczne wymiany danych między państwem członkowskim a organami i agencjami Unii, takimi jak Eurojust, w sprawach objętych zakresem stosowania aktów prawnych wymienionych w załączniku II.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 19).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 z dnia 25 listopada 2020 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych („doręczanie dokumentów”) (Dz.U. L 405 z 2.12.2020, s. 40).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1783 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (przeprowadzanie dowodów) (Dz.U. L 405 z 2.12.2020, s. 1).

- (20) Zdecentralizowany system informatyczny powinien obejmować systemy back-end w państwach członkowskich oraz odpowiednich organach i agencjach Unii, a także interoperacyjne punkty dostępu, za pośrednictwem których te systemy są powiązane przy wykorzystaniu bezpiecznych wzajemnych połączeń. Punkty dostępu zdecentralizowanego systemu informatycznego powinny być oparte na systemie e-CODEX.
- (21) Do celów niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie powinny mieć możliwość korzystania z oprogramowania opracowanego przez Komisję (oprogramowania wzorcowego) zamiast z krajowego systemu informatycznego. To oprogramowanie wzorcowe powinno mieć strukturę modułową, co oznacza, że powinno być oprogramowaniem pakietowym dostarczonym niezależnie od elementów systemu e-CODEX niezbędnych do podłączenia tego oprogramowania do zdecentralizowanego systemu informatycznego. Dzięki takiej strukturze państwa członkowskie powinny mieć możliwość wykorzystania lub usprawnienia swojej istniejącej krajowej infrastruktury komunikacji sądowej na potrzeby zastosowań transgranicznych. W sprawach związanych z zobowiązaniami alimentacyjnymi państwa członkowskie mogłyby także wykorzystywać oprogramowanie opracowane przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego (iSupport).
- (22) Komisja powinna być odpowiedzialna za utworzenie, rozwój i utrzymanie oprogramowania wzorcowego zgodnie z zasadą uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania i zasadą domyślnej ochrony danych, a także z wymogami dostępności. Komisja powinna zaprojektować, rozwijać i utrzymywać oprogramowanie wzorcowe zgodnie z wymogami i zasadami dotyczącymi ochrony danych określonymi w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽⁹⁾, (UE) 2016/679 ⁽¹⁰⁾ i dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 ⁽¹¹⁾, w szczególności z zasadą uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania i zasadą domyślnej ochrony danych oraz z zachowaniem wysokiego poziomu cyberbezpieczeństwa. W szczególności tymi wymogami i zasadami powinna być związana każda osoba fizyczna lub prawna uczestnicząca w tworzeniu, rozwijaniu lub utrzymywaniu krajowych systemów informatycznych lub oprogramowania wzorcowego. Oprogramowanie wzorcowe powinno również zawierać odpowiednie środki techniczne i umożliwiać stosowanie środków organizacyjnych, w tym niezbędnego nadzoru mającego na celu zapewnienie poziomu bezpieczeństwa i interoperacyjności, który jest odpowiedni do wymiany informacji w kontekście transgranicznych postępowań sądowych. Aby zapewnić interoperacyjność z krajowymi systemami informatycznymi, oprogramowanie wzorcowe powinno być w stanie stosować cyfrowe standardy proceduralne określone w rozporządzeniu (UE) 2022/850 do celów odpowiednich aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II do niniejszego rozporządzenia.
- (23) Aby zapewnić wnioskodawcom szybką, bezpieczną i skuteczną pomoc, komunikacja między właściwymi organami, takimi jak sądy i organy centralne ustanowione na podstawie rozporządzeń Rady (WE) nr 4/2009 ⁽¹²⁾ i (UE) 2019/1111 ⁽¹³⁾, powinna co do zasady odbywać się za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego.
- (24) Przekazanie za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego może okazać się niemożliwe ze względu na zakłócenie działania tego systemu. Każde zakłócenie działania tego systemu powinno zostać wyeliminowane jak najszybciej przez odpowiednie organy Unii i państwa członkowskie. Przekazanie może także okazać się niemożliwe w praktyce ze względu na fizyczny lub techniczny charakter przekazywanych danych, np. w przypadku przekazywania dowodów fizycznych lub w razie konieczności przekazania oryginału dokumentu w formie papierowej do celów stwierdzenia jego autentyczności, lub ze względu na działanie siły wyższej. Sytuacje polegające na działaniu siły wyższej wynikają zasadniczo z nieprzewidywanych zdarzeń niemożliwych do uniknięcia spowodowanych czynnikiem niezależnym od właściwego organu. Jeżeli nie korzysta się ze zdecentralizowanego systemu informatycznego, komunikacja powinna się odbywać z wykorzystaniem najbardziej odpowiednich środków alternatywnych. Takie środki alternatywne powinny wiązać się, między innymi, z przekazaniem w możliwie najszybszy i bezpieczny sposób za pomocą innych bezpiecznych środków elektronicznych, drogą pocztową lub osobiście, jeżeli takie przekazanie jest możliwe.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie ochrony osób fizycznych takich danych oraz uchylająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz.U. L 7 z 10.1.2009, s. 1).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (Dz.U. L 178 z 2.7.2019, s. 1).

- (25) Zdecentralizowany system informatyczny powinien być domyślnie wykorzystywany w komunikacji między właściwymi organami. Jednak, do celów zapewnienia elastyczności współpracy sądowej i współpracy wymiarów sprawiedliwości, w niektórych sytuacjach odpowiednie mogą być inne środki komunikacji. Stosowanie innych środków może być odpowiednie w przypadku, gdy występuje potrzeba bezpośredniej komunikacji osobistej między właściwymi organami, a w szczególności bezpośredniej komunikacji między sądami na podstawie rozporządzeń (UE) 2015/848 i (UE) 2019/1111, a także bezpośredniej komunikacji między właściwymi organami na podstawie decyzji ramowych Rady 2005/214/WSiSW⁽¹⁴⁾, 2006/783/WSiSW⁽¹⁵⁾, 2008/909/WSiSW⁽¹⁶⁾, 2008/947/WSiSW⁽¹⁷⁾, 2009/829/WSiSW⁽¹⁸⁾, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE⁽¹⁹⁾ lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1805⁽²⁰⁾ przewidujących, że komunikacja między właściwymi organami może odbywać się za pomocą dowolnych lub wszelkich odpowiednich środków. W takich przypadkach właściwe organy mogłyby korzystać z mniej formalnych środków komunikacji, takich jak poczta elektroniczna.

Inne środki komunikacji mogłyby również być stosowne w przypadku, gdy komunikacja wiąże się z przetwarzaniem danych wrażliwych, lub w przypadku konwersji obszernej dokumentacji papierowej w elektroniczną, która to konwersja stanowi nieproporcjonalne obciążenie administracyjne dla właściwego organu wysyłającego dokumentację. Z uwagi na to, że właściwe organy mają do czynienia z danymi wrażliwymi, podczas wyboru odpowiedniego środka komunikacji należy zawsze zapewniać bezpieczeństwo i niezawodność wymiany informacji. Zdecentralizowany system informatyczny należy zawsze uznawać za najbardziej odpowiedni sposób wymiany formularzy ustanowionych na podstawie aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II do niniejszego rozporządzenia. Jednak formularze mogą być wymieniane za pomocą innych środków w przypadku, gdy właściwe organy różnych państw członkowskich są obecne w tym samym miejscu w jednym z państw członkowskich w celu udzielenia pomocy w wykonywaniu procedur współpracy wymiarów sprawiedliwości na podstawie aktów prawnych wymienionych w załączniku II do niniejszego rozporządzenia, jeżeli jest to konieczne ze względu na pilność sprawy, np. w sytuacjach przewidzianych w dyrektywie 2014/41/UE, kiedy organ wydający pomaga w wykonywaniu europejskiego nakazu dochodzeniowego w państwie wykonującym lub w przypadku gdy właściwe organy różnych państw członkowskich podczas osobistego spotkania koordynują procedury współpracy wymiarów sprawiedliwości na podstawie aktów prawnych wymienionych w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

- (26) W odniesieniu do elementów zdecentralizowanego systemu informatycznego, za które odpowiada Unia, zgodnie z wymogami bezpieczeństwa ustanowionymi rozporządzeniem (UE) 2022/850, podmiot zarządzający elementami systemu powinien dysponować wystarczającymi zasobami, aby zapewnić ich prawidłowe funkcjonowanie.
- (27) Aby ułatwić osobom fizycznym i prawnym dostęp do właściwych organów w sprawach cywilnych i handlowych, w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić punkt dostępu na poziomie Unii - „europejski elektroniczny punkt dostępu” - stanowiący część zdecentralizowanego systemu informatycznego, który powinien zawierać informacje dla osób fizycznych i prawnych na temat ich prawa do pomocy prawnej z urzędu i za pośrednictwem którego osoby te, bezpośrednio lub za pośrednictwem przedstawiciela działającego w ich imieniu, powinny mieć możliwość wnoszenia roszczeń, występowania z wnioskami, wysyłania i otrzymywania informacji istotnych z proceduralnego punktu widzenia, w tym cyfrowych wersji aktów sprawy lub ich części, i wnoszenia o nie oraz komunikowania się z właściwymi organami, w przypadkach objętych niniejszym rozporządzeniem, lub za pośrednictwem którego powinno być możliwe doręczanie tym osobom dokumentów sądowych i pozasądowych. Europejski elektroniczny punkt dostępu powinien znajdować się na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”, który służy jako punkt kompleksowej obsługi w zakresie informacji i usług sądowych w Unii.

⁽¹⁴⁾ Decyzja ramowa Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym (Dz.U. L 76 z 22.3.2005, s. 16).

⁽¹⁵⁾ Decyzja ramowa Rady 2006/783/WSiSW z dnia 6 października 2006 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty (Dz.U. L 328 z 24.11.2006, s. 59).

⁽¹⁶⁾ Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 27).

⁽¹⁷⁾ Decyzja ramowa Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych (Dz.U. L 337 z 16.12.2008, s. 102).

⁽¹⁸⁾ Decyzja ramowa Rady 2009/829/WSiSW z dnia 23 października 2009 r. w sprawie stosowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zasady wzajemnego uznawania do decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania (Dz.U. L 294 z 11.11.2009, s. 20).

⁽¹⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1805 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wzajemnego uznawania nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty (Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 1).

- (28) Zastosowanie ma prawo do pomocy prawnej lub pomocy prawnej z urzędu, przewidziane w prawie Unii i w prawie krajowym, w szczególności prawo do pomocy prawnej z urzędu ustanowione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 ⁽²¹⁾, rozporządzeniami Rady (WE) nr 4/2009 i (UE) 2019/1111 oraz dyrektywą Rady 2003/8/WE ⁽²²⁾. Osoby fizyczne i prawne powinny mieć możliwość uzyskania dostępu do odpowiednich informacji na portalu „e-Sprawiedliwość” za pomocą łącz w europejskim elektronicznym punkcie dostępu.
- (29) W kontekście komunikacji osób fizycznych i prawnych z właściwymi organami w ramach spraw cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym należy wykorzystywać komunikację elektroniczną jako alternatywę dla istniejących środków komunikacji, w tym środków krajowych, bez wpływania na sposób komunikacji osób fizycznych i prawnych z ich organami krajowymi na podstawie prawa krajowego. W przypadku komunikacji osób prawnych z właściwymi organami należy zachęcać do domyślnego korzystania ze środków elektronicznych. Niemniej jednak, aby zagwarantować, że dostęp do wymiaru sprawiedliwości za pośrednictwem środków cyfrowych nie przyczyni się do dalszego pogłębiania przepaści cyfrowej, należy pozostawić zainteresowanym osobom swobodę w zakresie wyboru środka komunikacji pomiędzy komunikacją elektroniczną, przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu, a innymi środkami komunikacji. Jest to szczególnie ważne w kontekście uwzględniania szczególnej sytuacji osób, które mogą nie dysponować środkami technicznymi lub umiejętnościami cyfrowymi koniecznymi do tego, by uzyskać dostęp do usług cyfrowych, oraz osób z niepełnosprawnościami, jako że państwa członkowskie i Unia zobowiązały się do podejmowania stosownych środków zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.
- (30) Aby usprawnić transgraniczną komunikację elektroniczną i przekazywanie dokumentów za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego, w tym za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu, dokumentów tak przekazywanych nie powinno się pozbawiać skutku prawnego ani dopuszczalności w postępowaniach wyłącznie z tego powodu, że mają formę elektroniczną. Zasada ta powinna jednak pozostać bez uszczerbku dla oceny skutków prawnych dokumentów, które mogłyby stanowić dowody zgodnie z prawem krajowym, i dla dopuszczalności takich dokumentów.
- (31) W celu ułatwienia przesłuchań ustnych w ramach postępowań w sprawach cywilnych, handlowych i karnych mających skutki transgraniczne w niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć możliwość fakultatywnego korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji.
- (32) Wideokonferencje lub inne technologie zdalnej komunikacji powinny pozwolić właściwemu organowi na uwierzytelnianie osób, które mają zostać przesłuchane, oraz powinny umożliwić komunikację wizualną, dźwiękową i ustną podczas przesłuchania. Sama rozmowa telefoniczna nie powinna być uznawana za odpowiednią technologię zdalnej komunikacji w przypadku przesłuchań ustnych. Stosowane technologie powinny spełniać mające zastosowanie standardy ochrony danych osobowych, poufności komunikacji i bezpieczeństwa informacji, niezależnie od rodzaju przesłuchania, do którego są wykorzystywane.
- (33) Nie należy odmawiać przeprowadzenia przesłuchania za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji wyłącznie z powodu nieistnienia przepisów krajowych regulujących korzystanie z technologii zdalnej komunikacji. W takich przypadkach należy stosować odpowiednio najbardziej odpowiednie przepisy mające zastosowanie zgodnie z prawem krajowym, takie jak przepisy dotyczące przeprowadzania dowodów.
- (34) Niniejsze rozporządzenie nie powinno naruszać prawa do tłumaczenia ustnego, a wideokonferencje lub inna technologia zdalnej komunikacji wykorzystywane w ramach postępowań w sprawach cywilnych, handlowych i karnych powinny umożliwiać stosowanie tłumaczenia ustnego.
- (35) W celu ułatwienia przesłuchań ustnych w ramach postępowań w sprawach cywilnych i handlowych mających skutki transgraniczne w niniejszym rozporządzeniu należy przewidzieć możliwość fakultatywnego korzystania z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji, aby umożliwić stronom lub ich przedstawicielom uczestnicstwo w takich przesłuchaniach z zastrzeżeniem dostępności odpowiedniej technologii, oraz aby umożliwić stronom przedstawianie opinii na temat stosowania takiej technologii i celowości jej stosowania w szczególnych okolicznościach dotyczących danej sprawy. Niniejsze rozporządzenie nie powinno wykluczać obecności osób, które wspierają jedną ze stron, ani prokuratorów w sprawach cywilnych i handlowych na przesłuchaniu prowadzonym za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym.

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 107).

⁽²²⁾ Dyrektywa Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze (Dz.U. L 26 z 31.1.2003, s. 41).

- (36) Procedurę dotyczącą rozpoczynania i prowadzenia przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji powinno regulować w sprawach cywilnych i handlowych prawo państwa członkowskiego, w którym odbywa się postępowanie. W przypadku gdy prawo krajowe państwa członkowskiego prowadzącego przesłuchanie w sprawach cywilnych lub handlowych przewiduje rejestrowanie przesłuchań, strony powinny zostać poinformowane o tych przepisach i, w przypadku gdy jest to przewidziane w prawie, o tym, że przysługuje im możliwość wyrażenia sprzeciwu wobec rejestracji.
- (37) Podejmując decyzję o zezwoleniu na uczestnictwo stron i ich przedstawicieli w przesłuchaniu w sprawach cywilnych i handlowych prowadzonym za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, właściwy organ powinien wybrać odpowiednią metodę zbadania opinii stron zgodnie z mającym zastosowanie krajowym prawem procesowym.
- (38) W przypadku gdy właściwy organ w postępowaniu w sprawach cywilnych lub handlowych postanowił zezwolić na uczestnictwo co najmniej jednej strony lub co najmniej jednej innej osobie w przesłuchaniu za pośrednictwem wideokonferencji, organ ten powinien zapewnić tym osobom dostęp do tego przesłuchania za pośrednictwem wideokonferencji. W szczególności właściwy organ powinien wysłać tym osobom link umożliwiający im uczestniczyć w danej wideokonferencji oraz udzielić pomocy technicznej. Przykładowo, właściwy organ powinien przekazać instrukcje dotyczące oprogramowania, które zostanie zastosowane, oraz zorganizować w razie konieczności przed przesłuchaniem próbę techniczną. Właściwy organ powinien uwzględnić szczególne potrzeby osób z niepełnosprawnościami.
- (39) W przypadku gdy w postępowaniu w sprawach cywilnych lub handlowych prowadzonym na mocy prawa krajowego uczestniczy dziecko, w szczególności jako strona, powinno ono mieć możliwość uczestnictwa w przesłuchaniu prowadzonym za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, przy czym należy uwzględnić prawa procesowe tego dziecka. Z drugiej strony, w przypadku gdy dziecko uczestniczy w postępowaniu do celów przeprowadzenia dowodu w sprawach cywilnych lub handlowych, np. gdy ma zostać przesłuchane jako świadek, może zostać przesłuchane także za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2020/1783.
- (40) W przypadku gdy właściwy organ wystąpi o uczestnictwo danej osoby do celów przeprowadzenia dowodu w sprawach cywilnych lub handlowych, uczestnictwo tej osoby w przesłuchaniu prowadzonym za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość powinno być regulowane rozporządzeniem (UE) 2020/1783.
- (41) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do korzystania z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji w sprawach cywilnych i handlowych, jeżeli takie korzystanie jest już przewidziane w aktach prawnych, wymienionych w załączniku I, lub w sprawach niemających skutków transgranicznych. Ponadto niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do korzystania z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji w procedurach uwierzytelniania notarialnego.
- (42) W sprawach karnych procedurę dotyczącą rozpoczynania i prowadzenia przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji powinno regulować prawo państwa członkowskiego prowadzącego przesłuchanie. Państwo członkowskie prowadzące przesłuchanie za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji powinno być uznawane za państwo członkowskie, które zwróciło się z wnioskiem o zastosowanie wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji.
- (43) Przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu w sprawie korzystania z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji do celów przesłuchań w procedurach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych nie powinny mieć zastosowania do przesłuchań prowadzonych za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji do celów przeprowadzenia dowodu lub procesu sądowego, który mógłby skutkować orzeczeniem o winie lub niewinności osoby podejrzanej lub oskarżonej. Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla dyrektywy 2014/41/UE, Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz decyzji ramowej Rady 2002/465/WSiSW⁽²³⁾.

⁽²³⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/465/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz.U. L 162 z 20.6.2002, s. 1).

- (44) Aby prawo dostępu do bezstronnego sądu i prawa do obrony zostały zagwarantowane, osoby podejrzane, oskarżone lub skazane lub osoby, których dotyczy nakaz, zdefiniowane w rozporządzeniu (UE) 2018/1805, inne niż osoba podejrzana, oskarżona lub skazana, powinny wyrazić zgodę na korzystanie z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji do celów przesłuchań w procedurach współpracy wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Właściwy organ powinien mieć możliwość odstąpienia od wymogu wystąpienia o zgodę osoby podejrzanej, oskarżonej lub skazanej lub osoby, której dotyczy nakaz, tylko w wyjątkowych okolicznościach, w których takie odstąpienie jest należyście uzasadnione poważnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa publicznego lub dla zdrowia publicznego, co do którego wykazano, że jest rzeczywiste oraz aktualne lub przewidywalne. Skorzystanie ze zwolnienia w odniesieniu do występowania o zgodę na wideokonferencję powinno być ograniczone do tego, co jest konieczne, i powinno nastąpić z pełnym poszanowaniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”). W przypadku braku zgody, o którą wystąpiono, osoby podejrzane, oskarżone lub skazane lub osoby, których dotyczy nakaz, powinny mieć możliwość wystąpienia o rewizję zgodnie z prawem krajowym i z pełnym poszanowaniem Karty.
- (45) W przypadku gdy w kontekście przesłuchania prowadzonego za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji prawa osoby podejrzanej, oskarżonej lub skazanej zostają naruszone, należy zagwarantować dostęp do skutecznego środka prawnego zgodnie z art. 47 Karty. Dostęp do skutecznego środka prawnego powinien zostać zagwarantowany także osobom, których dotyczy nakaz, innym niż osoba podejrzana, oskarżona lub skazana, w kontekście przesłuchania prowadzonego za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji w postępowaniu prowadzonym na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1805.
- (46) Właściwe organy odpowiedzialne za przesłuchanie prowadzone za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji w sprawach karnych powinny zapewnić, aby komunikacja między osobą podejrzaną, oskarżoną lub skazaną lub osobą, której dotyczy nakaz w postępowaniu prowadzonym na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1805, a ich adwokatami – zarówno bezpośrednio przed przesłuchaniem, jak i w jego trakcie – była poufna zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym.
- (47) W przypadku gdy w sprawach karnych zorganizowane zostaje przesłuchanie za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, właściwy organ, który otrzymuje wniosek o przeprowadzenie takiego przesłuchania („właściwy organ, do którego zwrócono się z wnioskiem”), powinien zapewnić, aby osoby podejrzane, oskarżone lub skazane lub osoby, których dotyczy nakaz zdefiniowane w rozporządzeniu (UE) 2018/1805, w tym osoby z niepełnosprawnościami, miały dostęp do niezbędnej infrastruktury umożliwiającej wykorzystanie wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji. Powinno to obejmować odpowiedzialność za zapewnienie dostępu na przykład do budynku, w którym ma zostać przeprowadzone przesłuchanie, oraz do dostępnego sprzętu technicznego. W przypadku gdy w budynku właściwego organu, do którego zwrócono się z wnioskiem, sprzęt techniczny nie jest dostępny, organ ten powinien mieć możliwość zastosowania praktycznych rozwiązań polegających na organizacji przesłuchania w budynku innego organu do celów przeprowadzenia tego przesłuchania za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, w miarę możliwości, zgodnie z procedurami krajowymi.
- (48) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 ⁽²⁴⁾ ustanowiono wspólne unijne ramy regulacyjne dotyczące uznawania środków identyfikacji elektronicznej i elektronicznych usług zaufania (zwane dalej „usługami zaufania e-IDAS”), w szczególności podpisów elektronicznych, pieczęci elektronicznych, znaczników czasu, usług doręczeń elektronicznych i uwierzytelniania witryn internetowych, które są uznawane ponad granicami jako mające ten sam status prawny co ich fizyczne równoważniki. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać wykorzystanie usług zaufania e-IDAS do celów komunikacji cyfrowej.
- (49) W przypadku gdy dokument przekazywany w ramach komunikacji elektronicznej na podstawie niniejszego rozporządzenia wymaga użycia pieczęci lub podpisu, właściwe organy powinny użyć kwalifikowanej pieczęci elektronicznej lub kwalifikowanego podpisu elektronicznego określonych w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014, a osoby fizyczne lub osoby prawne powinny użyć kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub identyfikacji elektronicznej. Niniejsze rozporządzenie nie powinno jednak wpływać na formalne wymogi mające zastosowanie do dokumentów przedstawianych na poparcie wniosku, które to dokumenty mogą być cyfrowymi oryginałami lub uwierzytelnionymi odpisami. Niniejsze rozporządzenie nie powinno także naruszać prawa krajowego w zakresie konwersji dokumentów oraz wszelkich wymogów dotyczących autentyczności, dokładności, rzetelności, wiarygodności i odpowiedniej formy prawnej dokumentów lub informacji, z wyjątkiem warunków związanych z komunikacją za pomocą środków cyfrowych wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem.

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

- (50) W celu ułatwienia uiszczania opłat w sprawach mających skutki transgraniczne objętych zakresem stosowania wymienionych w załączniku I aktów prawnych Unii w obszarze spraw cywilnych i handlowych środki techniczne umożliwiające elektroniczne uiszczanie opłat powinny być zgodne z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi dostępności. Korzystanie z metod płatności szeroko dostępnych w Unii, takich jak karty kredytowe, karty debetowe, cyfrowy portfel i przelewy bankowe, powinno być możliwe w środowisku internetowym i dostępne za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu.
- (51) Aby zapewnić pełne osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia oraz dostosować istniejące akty prawne Unii w obszarze spraw cywilnych, handlowych i karnych do niniejszego rozporządzenia, niezbędne jest wprowadzenie niniejszym rozporządzeniem zmian w następujących aktach prawnych: rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 805/2004 ⁽²⁵⁾, (WE) nr 1896/2006 ⁽²⁶⁾, (WE) nr 861/2007 ⁽²⁷⁾, (UE) nr 606/2013 ⁽²⁸⁾, (UE) nr 655/2014 ⁽²⁹⁾, (UE) 2015/848 oraz (UE) 2018/1805. Celem tych zmian jest zapewnienie, aby komunikacja odbywała się zgodnie z przepisami i zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Zmiany do dyrektyw i decyzji ramowych w sprawach cywilnych, handlowych i karnych są wprowadzane dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2843 ⁽³⁰⁾.
- (52) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽³¹⁾ Komisja powinna przeprowadzić ewaluację niniejszego rozporządzenia na podstawie informacji zebranych dzięki szczególnym mechanizmom w zakresie monitorowania, w tym oceny ilościowej i jakościowej w odniesieniu do każdego z aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II do niniejszego rozporządzenia, aby ocenić faktyczne skutki niniejszego rozporządzenia na poziomie lokalnym, a w szczególności określić jego wpływ na wydajność i skuteczność cyfryzacji transgranicznej współpracy sądowej i transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości, a także potrzebę podjęcia dalszych działań.
- (53) Oprogramowanie wzorcowe opracowane przez Komisję jako system back-end powinno w zaprogramowany sposób zbierać dane niezbędne do celów monitorowania, a dane takie należy przekazywać Komisji. Jeżeli państwa członkowskie postanowią korzystać z krajowych systemów informatycznych zamiast oprogramowania wzorcowego opracowanego przez Komisję, systemy takie mogą być wyposażone w funkcję zaprogramowanego zbierania tych danych i w takim przypadku dane te należy przekazywać Komisji. Łącznik e-CODEX również można wyposażyć w funkcję umożliwiającą uzyskanie odpowiednich danych statystycznych.
- (54) W przypadkach, w których dane na tematy liczby przesłuchań, podczas których korzystano z wideokonferencji, nie mogą być zbierane automatycznie, oraz aby ograniczyć dodatkowe obciążenie administracyjne związane ze zbieraniem danych, każde państwo członkowskie powinno wyznaczyć co najmniej jeden sąd lub właściwy organ do celów ustanowienia próby na potrzeby monitorowania. Wyznaczony sąd lub właściwy organ powinny mieć za zadanie zbieranie i przekazywanie Komisji takich danych dotyczących prowadzonych przez nie przesłuchań, które to dane powinny posłużyć do oszacowania danych niezbędnych do oceny niniejszego rozporządzenia względem danego państwa członkowskiego. Wyznaczony sąd lub właściwy organ powinny być właściwe do przeprowadzania przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W obszarach, w których za właściwe organy w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uznaje się organy inne niż sądy lub prokuratorzy, takie jak notariusze, próba wyznaczona na potrzeby monitorowania powinna być reprezentatywna również w odniesieniu do wykonywania niniejszego rozporządzenia przez te organy.

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 15).

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz.U. L 399 z 30.12.2006, s. 1).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 1).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 4).

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 655/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 59).

⁽³⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2843 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE i 2014/41/UE, dyrektywy Rady 2003/8/WE i decyzji ramowych Rady 2002/584/WSiSW, 2003/577/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW, 2008/947/WSiSW, 2009/829/WSiSW i 2009/948/WSiSW w odniesieniu do cyfryzacji współpracy sądowej i współpracy wymiarów sprawiedliwości (Dz.U. L, 2023/2843, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2843/oj>).

⁽³¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (55) Stosowanie niniejszego rozporządzenia pozostaje bez uszczerbku dla podziału władzy i niezależności sądownictwa w państwach członkowskich, a także praw procesowych zapisanych w Karcie i w prawie Unii, a mianowicie w dyrektywach dotyczących praw procesowych, czyli dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE⁽³²⁾, 2012/13/UE⁽³³⁾, 2013/48/UE⁽³⁴⁾, (UE) 2016/343⁽³⁵⁾, (UE) 2016/800⁽³⁶⁾ oraz (UE) 2016/1919⁽³⁷⁾, a w szczególności prawa do tłumaczenia ustnego, prawa dostępu do adwokata, prawa dostępu do akt sprawy, prawa do pomocy prawnej z urzędu oraz prawa do obecności na rozprawie.
- (56) Rozporządzenia (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725 oraz dyrektywa (UE) 2016/680 mają zastosowanie do przetwarzania danych osobowych prowadzonego w zdecentralizowanym systemie informatycznym. Aby doprecyzować kwestię odpowiedzialności za przetwarzanie danych osobowych wysyłanych lub otrzymywanych za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego, w niniejszym rozporządzeniu należy wskazać osobę, która będzie uważana za administratora danych osobowych. Do tego celu należy uznać, że każdy podmiot wysyłający lub otrzymujący dane osobowe odrębnie ustalił cel i sposoby przetwarzania danych osobowych.
- (57) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do ustanowienia zdecentralizowanego systemu informatycznego, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽³⁸⁾. Akty wykonawcze powinny umożliwić państwom członkowskim dostosowanie ich odpowiednich krajowych systemów informatycznych, tak by można było je podłączyć do zdecentralizowanego systemu informatycznego.
- (58) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, zwłaszcza zharmonizowana cyfryzacja transgranicznej współpracy sądowej i transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości, nie może zostać osiągnięty w wystarczający sposób przez państwa członkowskie działające samodzielnie z takich względów, jak m.in. brak gwarancji interoperacyjności systemów informatycznych państw członkowskich oraz organów i agencji Unii, natomiast dzięki skoordynowanemu działaniu Unii możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (59) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (60) Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (61) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał formalne uwagi dnia 25 stycznia 2022 r.,

⁽³²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym (Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1).

⁽³³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1).

⁽³⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1).

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1).

⁽³⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1).

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1).

⁽³⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia jednolite ramy prawne korzystania z elektronicznych środków komunikacji do celów komunikacji między właściwymi organami w ramach procedur współpracy sądowej w sprawach cywilnych, handlowych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych oraz korzystania z elektronicznych środków komunikacji do celów komunikacji między osobami fizycznymi lub prawnymi oraz właściwymi organami w postępowaniach sądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

Rozporządzenie ustanawia ponadto przepisy dotyczące:

- a) wykorzystywania wideokonferencji lub innej technologii porozumiewania się na odległość celów innych niż przeprowadzanie dowodów na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/1783;
- b) stosowania podpisów elektronicznych i pieczęci elektronicznych;
- c) skutków prawnych dokumentów elektronicznych;
- d) elektronicznego uiszczania opłat.

2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do komunikacji elektronicznej w procedurach współpracy sądowej w sprawach cywilnych, handlowych i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, jak przewidziano w art. 3 i 4, i do przesłuchań prowadzonych za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji w sprawach cywilnych, handlowych i karnych, jak przewidziano w art. 5 i 6.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „właściwy organ” oznacza sąd, prokuraturę, organ centralny i inne właściwe organy zdefiniowane w aktach prawnych wymienionych w załącznikach I i II, wyznaczone lub będące przedmiotem powiadomienia zgodnie z tymi aktami prawnymi, a także organy i agencje Unii uczestniczące w procedurach współpracy wymiarów sprawiedliwości zgodnie z aktami prawnymi wymienionymi w załączniku II. Do celów art. 5 „właściwy organ” oznacza także każdy sąd lub inny organ właściwy na podstawie prawa Unii lub prawa krajowego do prowadzenia przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji w sprawach cywilnych i handlowych. Do celów art. 6 „właściwy organ” oznacza także każdy sąd lub inny organ uczestniczące w procedurach ustanowionych w aktach prawnych wymienionych w załączniku II;
- 2) „komunikacja elektroniczna” oznacza cyfrową wymianę informacji przez internet lub za pośrednictwem innej sieci łączności elektronicznej;
- 3) „zdecentralizowany system informatyczny” oznacza sieć systemów informatycznych i interoperacyjnych punktów dostępu, za działanie których i za zarządzanie którymi odpowiadają indywidualnie poszczególne państwa członkowskie bądź organy lub agencje Unii, która to sieć umożliwia bezpieczną i niezawodną transgraniczną wymianę informacji;
- 4) „europejski elektroniczny punkt dostępu” oznacza portal dostępny dla osób fizycznych i prawnych lub ich przedstawicieli w całej Unii, podłączony do interoperacyjnego punktu dostępu w ramach zdecentralizowanego systemu informatycznego;
- 5) „opłaty” oznaczają opłaty pobierane przez właściwe organy w kontekście postępowań prowadzonych na podstawie aktów prawnych wymienionych w załączniku I;
- 6) „wideokonferencje” oznaczają technologię transmisji audiowizualnej, która umożliwia dwukierunkowe i symultaniczne przesyłanie obrazu i dźwięku, a tym samym pozwala na interakcję wizualną, dźwiękową i ustną.

ROZDZIAŁ II

KOMUNIKACJA MIĘDZY WŁAŚCIWYMI ORGANAMI

Artykuł 3

Środki komunikacji między właściwymi organami

1. Komunikacja przewidziana w aktach prawnych wymienionych w załączniku I między właściwymi organami różnych państw członkowskich oraz przewidziana w aktach prawnych wymienionych w załączniku II między właściwymi organami różnych państw członkowskich oraz między krajowym właściwym organem a organem lub agencją Unii, w tym wymiana formularzy ustanowionych na podstawie tych aktów, odbywają się za pośrednictwem bezpiecznego, wydajnego i niezawodnego zdecentralizowanego systemu informatycznego.

2. Komunikacja może jednak odbywać się przez właściwe organy za pomocą alternatywnych środków, w przypadku gdy komunikacja elektroniczna zgodnie z ust. 1 nie jest możliwa ze względu na:

- a) zakłócenia działania zdecentralizowanego systemu informatycznego,
- b) fizyczny lub techniczny charakter przekazywanych danych, lub
- c) działanie siły wyższej.

Do celów akapitu pierwszego właściwe organy zapewniają, aby zastosowane alternatywne środki komunikacji były jak najszysze i jak najbardziej odpowiednie i aby gwarantowały bezpieczną i niezawodną wymianę informacji.

3. Oprócz wyjątków, o których mowa w ust. 2, w przypadku gdy korzystanie ze zdecentralizowanego systemu informatycznego nie jest odpowiednie w danej sytuacji, można wykorzystać inne środki komunikacji. Właściwe organy zapewniają, aby wymiana informacji na podstawie niniejszego ustępu odbywała się w sposób bezpieczny i niezawodny.

4. Ust. 3 nie ma zastosowania do wymiany formularzy przewidzianych w aktach prawnych wymienionych w załącznikach I i II.

W przypadku gdy właściwe organy różnych państw członkowskich są obecne w tym samym miejscu w jednym z państw członkowskich w celu udzielenia pomocy w wykonywaniu procedur współpracy wymiarów sprawiedliwości na podstawie aktów prawnych wymienionych w załączniku II, mogą one dokonać wymiany formularzy za pomocą innych odpowiednich środków, jeżeli jest to konieczne ze względu na pilność sprawy. Właściwe organy zapewniają, aby wymiana formularzy, o której mowa w niniejszym akapicie, odbywała się w sposób bezpieczny i niezawodny.

5. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla mających zastosowanie przepisów proceduralnych prawa Unii i prawa krajowego w zakresie dopuszczalności dokumentów, z wyjątkiem wymogów dotyczących środków komunikacji.

6. Każde państwo członkowskie może podjąć decyzję o wykorzystaniu zdecentralizowanego systemu informatycznego do celów komunikacji między swoimi organami krajowymi w sprawach objętych zakresem stosowania aktów prawnych wymienionych w załączniku I lub II.

7. Organy lub agencje Unii mogą podjąć decyzję o wykorzystaniu zdecentralizowanego systemu informatycznego do celów komunikacji wewnątrz organu lub agencji w sprawach objętych zakresem stosowania aktów prawnych wymienionych w załączniku II.

ROZDZIAŁ III

KOMUNIKACJA MIĘDZY OSOBAMI FIZYCZNYMI LUB PRAWNYMI A WŁAŚCIWYMI ORGANAMI W SPRAWACH
CYWILNYCH I HANDLOWYCH

Artykuł 4

Europejski elektroniczny punkt dostępu

1. Na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” ustanawia się europejski elektroniczny punkt dostępu.
2. Europejski elektroniczny punkt dostępu może być wykorzystywany do komunikacji elektronicznej między osobami fizycznymi lub prawnymi lub ich przedstawicielami a właściwymi organami w następujących przypadkach:
 - a) procedury i postępowania przewidziane w rozporządzeniach (WE) nr 1896/2006, (WE) nr 861/2007 i (UE) nr 655/2014;
 - b) procedury przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 805/2004;
 - c) procedury i postępowania dotyczące uznania, stwierdzenia wykonalności lub odmowy uznania przewidziane w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012, (UE) nr 1215/2012 ⁽³⁹⁾ i (UE) nr 606/2013 oraz rozporządzeniach Rady (WE) nr 4/2009, (UE) 2016/1103 ⁽⁴⁰⁾, (UE) 2016/1104 ⁽⁴¹⁾ i (UE) 2019/1111;
 - d) postępowania dotyczące wydawania, sprostowania i uchylania:
 - (i) wyciągów przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 4/2009;
 - (ii) europejskiego poświadczenia spadkowego i zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 650/2012;
 - (iii) zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 1215/2012;
 - (iv) zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) nr 606/2013;
 - (v) zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/1103;
 - (vi) zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2016/1104;
 - (vii) zaświadczeń przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1111;
 - e) zgłaszanie wierzytelności przez wierzyciela zagranicznego w postępowaniu upadłościowym na podstawie art. 53 rozporządzenia (UE) 2015/848;
 - f) komunikacja między osobami fizycznymi lub prawnymi lub ich przedstawicielami a organami centralnymi na podstawie rozporządzenia (WE) nr 4/2009 i rozporządzenia (UE) 2019/1111 lub właściwymi organami na podstawie rozdziału IV dyrektywy 2003/8/WE.
3. Komisja odpowiada za zarządzanie techniczne europejskim elektronicznym punktem dostępu oraz za jego rozwijanie, dostępność, utrzymanie, bezpieczeństwo i za pomoc techniczną dla jego użytkowników. Komisja udziela pomocy technicznej użytkownikom nieodpłatnie.
4. Europejski elektroniczny punkt dostępu zawiera informacje dla osób fizycznych i prawnych na temat ich prawa do pomocy prawnej z urzędu, w tym w postępowaniach transgranicznych. Umożliwia on również przedstawicielom tych osób działanie w ich imieniu. Europejski elektroniczny punkt dostępu umożliwia osobom fizycznym i prawnym lub ich przedstawicielom w przypadkach, o których mowa w ust. 2, wnoszenie roszczeń, występowanie z wnioskami, wysyłanie i otrzymywanie informacji istotnych z proceduralnego punktu widzenia oraz komunikowanie się z właściwymi organami, a także umożliwia doręczanie osobom fizycznym i prawnym lub ich przedstawicielom dokumentów sądowych i pozasądowych.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2016/1103 z dnia 24 czerwca 2016 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w dziedzinie jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych (Dz.U. L 183 z 8.7.2016, s. 1).

⁽⁴¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2016/1104 z dnia 24 czerwca 2016 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w dziedzinie jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach dotyczących skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich (Dz.U. L 183 z 8.7.2016, s. 30).

Komunikacja za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu spełnia wymogi prawa Unii i prawa krajowego danego państwa członkowskiego, w szczególności w zakresie formy, języka i reprezentacji.

5. Właściwe organy akceptują komunikację za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu w przypadkach, o których mowa w ust. 2.

6. Pod warunkiem, że osoba fizyczna lub prawna lub jej przedstawiciel udzieliła uprzednio wyraźnej zgody na korzystanie z europejskiego elektronicznego punktu dostępu jako środka komunikacji lub metody świadczenia usług, właściwe organy komunikują się z tą osobą fizyczną lub prawną lub jej przedstawicielem korzystając z tego punktu dostępu w przypadkach, o których mowa w ust. 2, i mogą doręczać jej dokumenty za pośrednictwem tego punktu dostępu. Każdy przypadek udzielenia zgody dotyczy konkretnej procedury lub postępowania, w ramach których zostaje udzielona, i zgody udziela się osobno do celów komunikacji i doręczania dokumentów. W przypadku gdy osoba fizyczna lub prawna zamierza skorzystać z europejskiego elektronicznego punktu dostępu z własnej inicjatywy do celów komunikacji w ramach postępowania, ma możliwość poinformowania o swojej zgodzie w tej pierwszej komunikacji.

7. Europejski elektroniczny punkt dostępu powinien działać w sposób zapewniający identyfikację użytkowników.

ROZDZIAŁ IV

PRZESŁUCHANIE ZA POŚREDNICTWEM WIDEOKONFERENCJI LUB Z WYKORZYSTANIEM INNEJ TECHNOLOGII ZDALNEJ KOMUNIKACJI

Artykuł 5

Uczestnictwo w przesłuchaniu w sprawach cywilnych i handlowych za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji

1. Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych regulujących korzystanie z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji w postępowaniach prowadzonych na podstawie rozporządzeń (WE) nr 861/2007, (UE) nr 655/2014 i (UE) 2020/1783, i na wniosek jednej ze stron lub jej przedstawiciela lub – jeżeli jest to przewidziane na podstawie prawa krajowego – z własnej inicjatywy w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych, w których jedna ze stron znajduje się w innym państwie członkowskim, właściwy organ podejmuje decyzję w sprawie uczestnictwa stron i ich przedstawicieli w przesłuchaniu za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, biorąc pod uwagę:

- a) dostępność takiej technologii;
- b) opinię stron postępowania na temat wykorzystania takiej technologii; oraz
- c) celowość wykorzystania takiej technologii w szczególnych okolicznościach dotyczących danej sprawy.

2. Właściwy organ prowadzący przesłuchanie zapewnia, aby strony i ich przedstawiciele, w tym osoby z niepełnosprawnościami, mieli dostęp do wideokonferencji do celów przesłuchania.

3. W przypadku gdy prawo krajowe państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie, przewiduje rejestrowanie przesłuchań, te same przepisy mają również zastosowanie do przesłuchań prowadzonych za pośrednictwem wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji. Państwa członkowskie, w których toczy się postępowanie, stosują odpowiednie środki zgodnie ze swoim prawem krajowym w celu zapewnienia, aby takie nagrania były dokonywane i przechowywane w bezpieczny sposób oraz aby nie były publicznie rozpowszechniane.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, procedurę dotyczącą prowadzenia przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji reguluje prawo krajowe państwa członkowskiego prowadzącego przesłuchanie.

Artykuł 6

Przesłuchanie w sprawach karnych za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie w postępowaniach prowadzonych na podstawie następujących aktów prawnych:

- a) decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW⁽⁴²⁾, w szczególności jej art. 18 ust. 1 lit. a);
- b) decyzja ramowa 2008/909/WSiSW, w szczególności jej art. 6 ust. 3;
- c) decyzja ramowa 2008/947/WSiSW, w szczególności jej art. 17 ust. 4;
- d) decyzja ramowa 2009/829/WSiSW, w szczególności jej art. 19 ust. 4;
- e) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE⁽⁴³⁾, w szczególności jej art. 6 ust. 4;
- f) rozporządzenie (UE) 2018/1805, w szczególności jego art. 33 ust. 1.

2. W przypadku gdy właściwy organ państwa członkowskiego zwraca się z wnioskiem o przesłuchanie (zwany dalej „właściwym organem zwracający się z wnioskiem”) osoby podejrzanej, oskarżonej lub skazanej lub osoby, której dotyczy nakaz, zdefiniowanej w art. 2 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2018/1805 innej niż osoba podejrzana, oskarżona lub skazana, znajdujących się w innym państwie członkowskim w ramach postępowania prowadzonego na podstawie aktów prawnych wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu, właściwy organ tego innego państwa członkowskiego (zwany dalej „właściwym organem, do którego zwrócono się z wnioskiem”) umożliwia takim osobom uczestniczenie za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, pod warunkiem że:

- a) szczególne okoliczności sprawy uzasadniają wykorzystanie takiej technologii; oraz
- b) osoba podejrzana, oskarżona lub skazana lub osoba, której dotyczy nakaz, udzieliły zgody na wykorzystanie wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji do celów tego przesłuchania zgodnie z wymogami, o których mowa w drugim, trzecim i czwartym akapicie niniejszego ustępu.

Przed wyrażeniem zgody na wykorzystanie wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji osoba podejrzana lub oskarżona ma możliwość zasięgnięcia porady adwokata zgodnie z dyrektywą 2013/48/UE. Właściwe organy udzielają osobie, która ma zostać przesłuchana, informacji o procedurze przeprowadzania przesłuchania za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji, a także o jej prawach procesowych, w tym prawie do tłumaczenia ustnego i prawie dostępu do adwokata, zanim osoba ta wyrazi zgodę.

Zgoda zostaje wyrażona dobrowolnie i jednoznacznie, a właściwy organ zwracający się z wnioskiem weryfikuje tę zgodę przed rozpoczęciem takiego przesłuchania. Weryfikację zgody zapisuje się w protokołach przesłuchania zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego zwracającego się z wnioskiem.

Bez uszczerbku dla zasady dostępu do bezstronnego sądu i prawa do środka ochrony prawnej przewidzianych w krajowym prawie procesowym, właściwy organ może podjąć decyzję o niewystępowaniu o zgodę osób, o których mowa w niniejszym ustępie akapit pierwszy lit. b), w przypadku gdy ich osobiste uczestnictwo w przesłuchaniu może stanowić poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego lub dla zdrowia publicznego, co do którego wykazano, że jest rzeczywiste oraz aktualne lub przewidywalne.

3. Właściwy organ, do którego zwrócono się z wnioskiem, zapewnia, aby osoby, o których mowa w ust. 2, w tym osoby z niepełnosprawnościami, miały dostęp do niezbędnej infrastruktury umożliwiającej wykorzystanie wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla innych aktów prawnych Unii, które przewidują wykorzystanie wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji w sprawach karnych.

5. Zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym zapewnia się poufność komunikacji między osobą podejrzaną, oskarżoną lub skazaną lub osobą, której dotyczy nakaz, a ich adwokatem przed przesłuchaniem prowadzonym za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji i w trakcie tego przesłuchania.

⁽⁴²⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).

⁽⁴³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 2).

6. Przed przesłuchaniem dziecka za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji niezwłocznie informuje się o tym podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej zdefiniowane w art. 3 pkt 2 dyrektywy (UE) 2016/800 lub inną stosowną osobę dorosłą, o której mowa w art. 5 ust. 2 tej dyrektywy. Przy podejmowaniu decyzji o przesłuchaniu dziecka za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji właściwy organ bierze pod uwagę najlepszy interes dziecka.

7. W przypadku gdy prawo krajowe państwa członkowskiego przewiduje rejestrowanie przesłuchań w sprawach krajowych, te same przepisy mają zastosowanie do przesłuchań w sprawach o charakterze transgranicznym, prowadzonych za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji. Państwo członkowskie zwracające się z wnioskiem stosuje odpowiednie środki zgodnie z prawem krajowym w celu zapewnienia, aby takie nagrania były dokonywane i przechowywane w bezpieczny sposób oraz aby nie były publicznie rozpowszechniane.

8. Osoba podejrzana, oskarżona lub skazana lub osoba, której dotyczy nakaz, mają – w przypadku naruszenia wymogów lub gwarancji przewidzianych w niniejszym artykule – możliwość wystąpienia o skuteczny środek prawny zgodnie z prawem krajowym i z pełnym poszanowaniem Karty.

9. Bez uszczerbku dla ust. 1–8, procedurę prowadzenia przesłuchań za pośrednictwem wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii zdalnej komunikacji reguluje prawo krajowe państwa członkowskiego zwracającego się z wnioskiem. Właściwe organy zwracające się z wnioskiem oraz właściwe organy, do których zwrócono się z wnioskiem, uzgadniają praktyczne rozwiązania dotyczące przesłuchania.

ROZDZIAŁ V

USŁUGI ZAUFANIA, SKUTKI PRAWNE DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH ORAZ ELEKTRONICZNE UISZCZANIE OPŁAT

Artykuł 7

Podpisy elektroniczne i pieczęcie elektroniczne

1. Do komunikacji elektronicznej na podstawie niniejszego rozporządzenia stosuje się ogólne ramy prawne dotyczące korzystania z usług zaufania określone w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014.
2. Jeżeli dokument przekazywany w ramach komunikacji elektronicznej, o której mowa w art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, wymaga pieczęci lub podpisu zgodnie z aktami prawnymi wymienionymi w załącznikach I i II do niniejszego rozporządzenia, dokument ten zawiera kwalifikowaną pieczęć elektroniczną lub kwalifikowany podpis elektroniczny zdefiniowane w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014.
3. Jeżeli dokument przekazywany w ramach komunikacji elektronicznej w przypadkach, o których mowa w art. 4 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, wymaga podpisu osoby przekazującej dokument, osoba ta spełnia ten wymóg przy zastosowaniu:
 - a) identyfikacji elektronicznej zapewniającej wysoki poziom bezpieczeństwa określony w art. 8 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 910/2014; lub
 - b) kwalifikowanego podpisu elektronicznego zdefiniowanego w art. 3 pkt 12 rozporządzenia (UE) nr 910/2014.

Artykuł 8

Skutki prawne dokumentów elektronicznych

Dokumentów przekazywanych w ramach komunikacji elektronicznej nie pozbawia się skutku prawnego ani dopuszczalności w kontekście transgranicznych postępowań sądowych prowadzonych na podstawie aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II wyłącznie z tego powodu, że dokumenty te mają formę elektroniczną.

Artykuł 9

Elektroniczne uiszczanie opłat

1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość elektronicznego uiszczania opłat, w tym z państw członkowskich innych niż państwo, w którym znajduje się właściwy organ.
2. Środki techniczne umożliwiające elektroniczne uiszczanie opłat są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi dostępności. Jeżeli istniejące środki elektronicznego uiszczania opłat zapewniają taką możliwość, są one dostępne za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY PROCEDURALNE I OCENA

Artykuł 10

Przyjęcie aktów wykonawczych przez Komisję

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące zdecentralizowanego systemu informatycznego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, oraz europejskiego elektronicznego punktu dostępu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, określające:
 - a) specyfikacje techniczne metod komunikacji za pomocą środków elektronicznych na potrzeby zdecentralizowanego systemu informatycznego;
 - b) specyfikacje techniczne protokołów komunikacyjnych;
 - c) cele w zakresie bezpieczeństwa informacji oraz odpowiednie środki techniczne zapewniające minimalne normy bezpieczeństwa informacji i wysoki poziom cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do przetwarzania i przesyłania informacji w ramach zdecentralizowanego systemu informatycznego;
 - d) minimalne cele związane z dostępnością i ewentualne związane z tym wymogi techniczne dotyczące usług zapewnianych przez zdecentralizowany system informatyczny;
 - e) cyfrowe standardy proceduralne zdefiniowane w art. 3 pkt 9 rozporządzenia (UE) 2022/850;
 - f) harmonogram wdrażania zawierający między innymi daty udostępnienia oprogramowania wzorcowego, o którym mowa w art. 12 niniejszego rozporządzenia, jego instalacji przez właściwe organy oraz, w stosownych przypadkach, zakończenia dostosowań w krajowych systemach informatycznych, które to dostosowania są niezbędne do zapewnienia zgodności z wymogami, o których mowa w lit. a)–e) niniejszego ustępu; oraz
 - g) specyfikacje techniczne europejskiego elektronicznego punktu dostępu, w tym środki identyfikacji elektronicznej użytkownika zapewniające wysoki poziom bezpieczeństwa określony w art. 8 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 910/2014 oraz okres przechowywania informacji i dokumentów.
2. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 15 ust. 2.
3. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przyjmuje się najpóźniej:
 - a) 17 stycznia 2026 r. w odniesieniu do aktów prawnych wymienionych w załączniku I pkt 3 i 4 oraz aktów prawnych wymienionych w załączniku II pkt 1, 10 i 11;
 - b) 17 stycznia 2027 r. w odniesieniu do aktów prawnych wymienionych w załączniku I pkt 1, 8, 9 i 10 oraz aktów prawnych wymienionych w załączniku II pkt 5 i 9;
 - c) 17 stycznia 2028 r. w odniesieniu do aktów prawnych wymienionych w załączniku I pkt 6, 11 i 12 oraz aktów prawnych wymienionych w załączniku II pkt 2, 3, 4 i 8; oraz
 - d) 17 stycznia 2029 r. w odniesieniu do aktów prawnych wymienionych w załączniku I pkt 2, 5, 7 i 13 oraz aktów prawnych wymienionych w załączniku II pkt 6 i 7.

Artykuł 11

Szkolenia

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby pracownikom wymiaru sprawiedliwości, których dotyczy ta kwestia, i właściwym organom oferowano niezbędne szkolenia z zakresu wydajnego korzystania ze zdecentralizowanego systemu informatycznego oraz odpowiedniego korzystania z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji. Bez uszczerbku dla niezależności sądownictwa i różnic w organizacji sądownictwa w całej Unii oraz z należyтым poszanowaniem niezależności zawodu prawniczego państwa członkowskie zachęcają do organizacji takich szkoleń dla sędziów, prokuratorów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości.
2. Komisja zapewnia, aby szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości z zakresu wydajnego korzystania ze zdecentralizowanego systemu informatycznego były jednym z priorytetów szkoleniowych wspieranych z odpowiednich unijnych programów finansowych.

3. Państwa członkowskie zachęcają organy do dzielenia się najlepszymi praktykami w zakresie wideokonferencji w celu zmniejszenia kosztów i zwiększenia wydajności.
4. Komisja informuje państwa członkowskie o możliwości ubiegania się o dotacje na wsparcie działań, o których mowa w ust. 1 i 3, w ramach odpowiednich unijnych programów finansowych.

Artykuł 12

Oprogramowanie wzorcowe

1. Komisja jest odpowiedzialna za utworzenie, dostępność, rozwój i utrzymanie oprogramowania wzorcowego, które państwa członkowskie mogą wykorzystywać jako system back-end zamiast krajowego systemu informatycznego. Utworzenie, rozwój i utrzymanie oprogramowania wzorcowego finansowane są z budżetu ogólnego Unii.
2. Komisja bezpłatnie udostępnia i utrzymuje oprogramowanie wzorcowe oraz zapewnia dotyczące go wsparcie.
3. Oprogramowanie wzorcowe ma wspólny interfejs umożliwiający komunikację z innymi krajowymi systemami informatycznymi.

Artykuł 13

Koszty związane ze zdecentralizowanym systemem informatycznym, europejskim elektronicznym punktem dostępu oraz krajowymi systemami informatycznymi

1. Każde państwo członkowskie lub podmiot obsługujący wyznaczony punkt dostępu e-CODEX zdefiniowany w art. 3 pkt 4 rozporządzenia (UE) 2022/850 ponoszą koszty instalacji, funkcjonowania i utrzymania punktów dostępu do zdecentralizowanego systemu informatycznego, za które są odpowiedzialne.
2. Każde państwo członkowskie lub podmiot obsługujący wyznaczony punkt dostępu e-CODEX zdefiniowany w art. 3 pkt 4 rozporządzenia (UE) 2022/850 ponoszą koszty utworzenia i dostosowania swoich odpowiednich krajowych, lub, w stosownych przypadkach, innych systemów informatycznych, tak aby zapewnić ich interoperacyjność z punktami dostępu, oraz ponoszą koszty związane z zarządzaniem tymi systemami, ich funkcjonowaniem i utrzymaniem.
3. Komisja informuje państwa członkowskie o możliwości ubiegania się o dotacje na wsparcie działań, o których mowa w ust. 1 i 2, w ramach odpowiednich unijnych programów finansowych.
4. Organy i agencje Unii ponoszą koszty instalacji, funkcjonowania i utrzymania komponentów zdecentralizowanego systemu informatycznego, za który odpowiadają.
5. Organy i agencje Unii ponoszą koszty utworzenia i dostosowania swoich systemów zarządzania sprawami, tak aby zapewnić ich interoperacyjność z punktami dostępu, oraz ponoszą koszty związane z zarządzaniem tymi systemami, ich funkcjonowaniem i utrzymaniem.
6. Komisja ponosi wszystkie koszty związane z europejskim elektronicznym punktem dostępu.

Artykuł 14

Ochrona przekazywanych informacji

1. Właściwy organ jest uznawany za administratora danych w rozumieniu rozporządzeń (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725 lub dyrektywy (UE) 2016/680 w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych wysyłanych lub otrzymywanych za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego.
2. Komisja jest uznawana za administratora danych w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2018/1725 w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez europejski elektroniczny punkt dostępu.
3. Właściwe organy zapewniają, aby informacje przekazywane w kontekście transgranicznych postępowań sądowych innemu właściwemu organowi i uznane za poufne na podstawie prawa państwa członkowskiego, z którego informacje te są wysyłane, podlegały zasadom poufności ustanowionym przez prawo Unii i prawo krajowe państwa członkowskiego, do którego informacje te są wysyłane.

*Artykuł 15***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 16***Monitorowanie i ocena**

1. Cztery lata od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3 lit. d), a następnie co pięć lat Komisja dokonuje oceny niniejszego rozporządzenia i przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie uwzględniające informacje dostarczone Komisji przez państwa członkowskie i informacje zgromadzone przez nią. Komisja włącza do sprawozdania również ocenę wpływu komunikacji elektronicznej na równość stron w kontekście transgranicznych postępowań cywilnych i karnych. Komisja ocenia w szczególności stosowanie art. 5. Na podstawie tej oceny Komisja przedkłada w stosownym przypadku wniosek ustawodawczy zobowiązujący państwa członkowskie do udostępniania wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji, określający odpowiednią technologię i standardy interoperacyjności oraz ustanawiający współpracę sądową i współpracę wymiarów sprawiedliwości do celów zapewniania stronom postępowania dostępu do infrastruktury niezbędnej do korzystania z wideokonferencji lub innych technologii zdalnej komunikacji w pomieszczeniach właściwych organów w państwie członkowskim, w którym znajduje się dana strona.
2. O ile na podstawie innych aktów prawnych Unii nie obowiązuje równoważna procedura notyfikacyjna, państwa członkowskie co roku przekazują Komisji następujące informacje mające znaczenie dla oceny funkcjonowania i stosowania niniejszego rozporządzenia:
 - a) trzy lata od dnia wejścia w życie każdego z aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3 – informacje o poniesionych kosztach ustanowienia lub dostosowania własnych odpowiednich krajowych systemów informatycznych, tak aby zapewnić ich interoperacyjność z punktami dostępu;
 - b) trzy lata od dnia wejścia w życie każdego z aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3 lit. b) – takie informacje, jeżeli są dostępne, o długości postępowań sądowych w pierwszej instancji, od chwili otrzymania wniosku przez właściwy organ do daty decyzji, na podstawie aktów prawnych wymienionych w załączniku I pkt 3, 4 i 9;
 - c) trzy lata od dnia wejścia w życie każdego z aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3 – informacje, jeżeli są dostępne, o czasie potrzebnym na przekazanie informacji w sprawie decyzji o uznaniu i wykonaniu wyroku lub orzeczenia sądowego lub, jeśli nie ma to zastosowania, o czasie potrzebnym na przekazanie informacji o wynikach wykonania tego wyroku lub tego orzeczenia sądowego, na podstawie aktów prawnych wymienionych w załączniku II pkt 1–7 i 9–11, w podziale na odpowiednie akty prawne;
 - d) trzy lata od dnia wejścia w życie każdego z aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3 – takie informacje, jeżeli są dostępne, o liczbie wniosków przekazanych za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2.
3. Do celów ustanowienia próby każde państwo członkowskie wyznacza co najmniej jeden właściwy organ do zbierania danych o liczbie przesłuchań przeprowadzonych przez te organy, podczas których korzystano z wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji zgodnie z art. 5 i 6. Dane te są przekazywane Komisji po dniu 2 maja 2026 r.
4. Oprogramowanie wzorcowe i krajowy system back-end, jeżeli jest wyposażony w taką funkcję, w zaprogramowany sposób zbierają dane, o których mowa w ust. 2 lit. b), c) i d), i co roku przekazują je Komisji.
5. Państwa członkowskie dokładają wszelkich starań, aby zebrać dane, o których mowa w ust. 2 lit. b), c) i d).

Artykuł 17

Informacje przekazywane Komisji

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji do dnia 17 lipca 2024 r. następujące informacje w celu ich udostępnienia za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”:

- a) szczegółowe informacje dotyczące krajowych portali informatycznych, w stosownych przypadkach;
- b) opis przepisów i procedur krajowych mających zastosowanie do wideokonferencji zgodnie z art. 5 i 6;
- c) informacje o należnych opłatach;
- d) szczegółowe informacje dotyczące istniejących metod elektronicznego uiszczania opłat w sprawach o charakterze transgranicznym;
- e) informacje o organach mających właściwość na mocy aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II, w przypadku gdy Komisja nie została jeszcze poinformowana o tych organach zgodnie z tymi aktami prawnymi.

Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie zmiany dotyczące informacji, o których mowa w akapicie pierwszym.

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję, że są w stanie stosować art. 5 lub 6 lub korzystać ze zdecentralizowanego systemu informatycznego wcześniej, niż jest to wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia. Komisja udostępnia takie informacje drogą elektroniczną, w szczególności za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”.

ROZDZIAŁ VII

ZMIANY W AKTACH PRAWNYCH W DZIEDZINIE WSPÓŁPRACY SĄDOWEJ W SPRAWACH CYWILNYCH I HANDLOWYCH

Artykuł 18

Zmiana w rozporządzeniu (WE) nr 805/2004

W art. 13 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 805/2004 dodaje się literę w brzmieniu:

„e) doręczenie przy użyciu środków elektronicznych, o którym mowa w art. 19 i 19a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 z dnia 25 listopada 2020 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych (doręczanie dokumentów») (Dz.U. L 405 z 2.12.2020, s. 40).”.

Artykuł 19

Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 1896/2006

W rozporządzeniu (WE) nr 1896/2006 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 7 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Pozew wnosi się za pomocą środka komunikacji elektronicznej przewidzianego w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 (*), w formie papierowej lub za pomocą dowolnego innego środka komunikacji, w tym komunikacji elektronicznej, akceptowanego przez państwo członkowskie wydania i dostępnego sądowi wydania.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).”;

- 2) art. 7 ust. 6 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Pozew zostaje podpisany przez powoda lub, w odpowiednich przypadkach, przez przedstawiciela powoda. Jeżeli pozew jest składany w formie elektronicznej zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu, wymóg podpisania pozwu zostaje spełniony zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2023/2844. Podpis elektroniczny jest uznawany w państwie członkowskim wydania i nie może podlegać dodatkowym wymogom.”;

- 3) w art. 13 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„Europejski nakaz zapłaty może zostać doręczony pozwanemu przy użyciu elektronicznych środków doręczania przewidzianych w art. 19 i 19a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 z dnia 25 listopada 2020 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych («doręczanie dokumentów») (Dz.U. L 405 z 2.12.2020, s. 40).”;

- 4) w art. 16 wprowadza się następujące zmiany:

- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Sprzeciw wnosi się za pomocą środka komunikacji elektronicznej przewidzianego w art. 4 rozporządzenia (UE) 2023/2844, w formie papierowej lub za pomocą dowolnego innego środka komunikacji, w tym komunikacji elektronicznej, akceptowanego przez państwo członkowskie wydania i dostępnego sądowi wydania.”;

- b) ust. 5 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Sprzeciw zostaje podpisany przez pozwanego lub, w odpowiednich przypadkach, przez jego przedstawiciela. Jeżeli sprzeciw jest wnoszony w formie elektronicznej zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, wymóg podpisania sprzeciwu zostaje spełniony zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2023/2844. Podpis elektroniczny jest uznawany w państwie członkowskim wydania i nie podlega dodatkowym wymogom.”.

Artykuł 20

Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 861/2007

W rozporządzeniu (WE) nr 861/2007 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Powód wszczyna europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, wypełniając formularz pozwu A zawarty w załączniku I do niniejszego rozporządzenia i składając go we właściwym sądzie lub trybunale bezpośrednio, za pośrednictwem poczty, środków komunikacji elektronicznej przewidzianych w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 (*) lub dowolnych innych środków komunikacji, takich jak faks lub poczta elektroniczna, akceptowanych przez państwo członkowskie, w którym wszczyna się postępowanie. Formularz pozwu zawiera opis dowodów uzasadniających powództwo, a w stosownych przypadkach dołącza się do niego wszelkie odpowiednie dokumenty uzupełniające.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).”;

- 2) art. 13 ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) drogą pocztową.”;

3) art. 13 ust. 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) za pomocą elektronicznych środków doręczenia, o których mowa w art. 19 i 19a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 (*); lub

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 z dnia 25 listopada 2020 r. dotyczące doręczenia w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych (»doręczenie dokumentów«) (Dz.U. L 405 z 2.12.2020, s. 40).»;

4) w art. 13 ust. 1 dodaje się literę w brzmieniu:

„c) za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu ustanowionego na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2023/2844, pod warunkiem że adresat udzielił uprzednio wyraźnej zgody na korzystanie z tego środka doręczenia dokumentów w toku europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń.”;

5) art. 13 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Cała niewymieniona w ust. 1 komunikacja między sądem lub trybunałem a stronami lub innymi osobami biorącymi udział w postępowaniu odbywa się z wykorzystaniem:

a) środków elektronicznych, za potwierdzeniem odbioru, jeżeli takie środki są technicznie dostępne i dopuszczalne zgodnie z przepisami procesowymi państwa członkowskiego, w którym prowadzone jest dane europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń – pod warunkiem że dana strona lub dana osoba wyraziły wcześniej zgodę na takie środki komunikacji lub, zgodnie z przepisami procesowymi państwa członkowskiego, w którym ta strona lub ta osoba mają miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu, mają one obowiązek zaakceptowania takich środków komunikacji, lub

b) środków komunikacji elektronicznej przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (UE) 2023/2844.”;

6) art. 15a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają, aby strony mogły uiszczać opłaty sądowe elektronicznie za pomocą metod dokonywania płatności na odległość umożliwiających stronom dokonanie płatności również z innego państwa członkowskiego niż to, w którym znajduje się sąd lub trybunał, zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) 2023/2844.”.

Artykuł 21

Zmiany w rozporządzeniu (UE) nr 606/2013

W rozporządzeniu (UE) nr 606/2013 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy osoba stwarzająca zagrożenie zamieszkuje w państwie członkowskim wydania, powiadomienia dokonuje się zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego. W przypadku gdy osoba stwarzająca zagrożenie zamieszkuje w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie wydania, powiadomienia dokonuje się za pomocą listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub z wykorzystaniem równoważnych środków lub przy użyciu elektronicznych środków doręczenia przewidzianych w art. 19 i 19a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 (*). W przypadku gdy osoba stwarzająca zagrożenie zamieszkuje w państwie trzecim, powiadomienia dokonuje się za pomocą listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub z wykorzystaniem równoważnych środków.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1784 z dnia 25 listopada 2020 r. dotyczące doręczenia w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych lub handlowych (»doręczenie dokumentów«) (Dz.U. L 405 z 2.12.2020, s. 40).»;

2) art. 11 ust. 4 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy osoba stwarzająca zagrożenie zamieszkuje w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek, powiadomienia dokonuje się zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego. W przypadku gdy osoba stwarzająca zagrożenie zamieszkuje w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, do którego kierowany jest wniosek, powiadomienia dokonuje się za pomocą listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub z wykorzystaniem równoważnych środków lub przy użyciu elektronicznych środków doręczenia przewidzianych w art. 19 i 19a rozporządzenia (UE) 2020/1784. W przypadku gdy osoba stwarzająca zagrożenie zamieszkuje w państwie trzecim, powiadomienia dokonuje się za pomocą listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub z wykorzystaniem równoważnych środków.”.

Artykuł 22

Zmiany w rozporządzeniu (UE) nr 655/2014

W rozporządzeniu (UE) nr 655/2014 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wniosek i załączniki mogą zostać złożone przy użyciu jakiegokolwiek środka komunikacji, w tym komunikacji elektronicznej, który jest akceptowany w przepisach proceduralnych państwa członkowskiego, w którym składany jest wniosek, lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej przewidzianych w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).”;

2) art. 17 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wierzyciel zostaje powiadomiony o decyzji dotyczącej wniosku zgodnie z procedurą przewidzianą prawem państwa członkowskiego wydania w odniesieniu do równoważnych nakazów krajowych lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (UE) 2023/2844.”;

3) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 29

Przekazywanie dokumentów

1. W przypadku gdy niniejsze rozporządzenie przewiduje przekazywanie dokumentów zgodnie z niniejszym artykułem, takie przekazanie wykonuje się zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2023/2844 w odniesieniu do komunikacji między organami lub każdym właściwym sposobem, w przypadku gdy komunikacja ma być prowadzona przez wierzycieli, pod warunkiem że treść otrzymanego dokumentu jest prawdziwa i wierna treści przekazywanego dokumentu i że wszystkie informacje w nim zawarte są łatwe do odczytania.

2. Sąd lub organ, które otrzymały dokumenty zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, do końca dnia roboczego następującego po dniu otrzymania:

- a) przesyłają organowi, który przekazał dokumenty, potwierdzenie odbioru, zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE) 2023/2844; lub
- b) przesyłają wierzycielowi lub bankowi, który przekazał dokumenty, potwierdzenie odbioru w najszybszy możliwy sposób.

Sąd lub organ, które otrzymały dokumenty zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, używają standardowego formularza potwierdzenia odbioru ustanowionego w drodze aktów wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 52 ust. 2.”;

4) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wniosek o środek odwoławczy na podstawie art. 33, 34 lub 35 składa się przy użyciu formularza służącego zwróceniu się o środek odwoławczy ustanowionego w drodze aktów wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 52 ust. 2.

Wniosek może zostać złożony w dowolnej chwili:

- a) przy użyciu dowolnego środka komunikacji, w tym środka komunikacji elektronicznej, który jest akceptowany w przepisach proceduralnych państwa członkowskiego, w którym składany jest wniosek; lub
- b) za pomocą środków komunikacji elektronicznej przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (UE) 2023/2844.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Z wyjątkiem sytuacji, w których dłużnik złożył wniosek na podstawie art. 34 ust. 1 lit. a) lub na podstawie art. 35 ust. 3, decyzja w sprawie wniosku wydawana jest po tym, jak obie strony miały okazję przedstawić swoje argumenty, także przy użyciu takich odpowiednich środków technologii komunikacyjnej, jakie są dostępne i akceptowane na podstawie prawa krajowego każdego z zaangażowanych państw członkowskich lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/2844.”.

Artykuł 23

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2015/848

W rozporządzeniu (UE) 2015/848 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 42 ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Współpracę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, prowadzi się zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).”;

2) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 53

Prawo do zgłoszenia wierzytelności

Każdy wierzyciel zagraniczny może zgłosić wierzytelności w postępowaniu upadłościowym za pomocą dowolnego środka komunikacji akceptowanego przez prawo państwa wszczęcia postępowania lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (UE) 2023/2844.

Samo zgłoszenie wierzytelności nie wymaga zastępstwa przez adwokata ani przez innego prawnika.”;

3) art. 57 ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Współpracę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, prowadzi się zgodnie z art. 3 rozporządzenia (UE) 2023/2844.”.

Artykuł 24

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2020/1784

W rozporządzeniu (UE) 2020/1784 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 12 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Do celów ust. 1 i 2 przedstawiciele dyplomatyczni lub urzędnicy konsularni, w przypadku gdy doręczenie jest dokonywane zgodnie z art. 17, oraz organ lub osoba, w przypadku gdy doręczenie jest dokonywane zgodnie z art. 18, 19, 19a lub 20, informują adresata, że może on odmówić przyjęcia dokumentu oraz że formularz L zawarty w załączniku I albo pisemne oświadczenie o odmowie muszą być przesłane odpowiednio do tych przedstawicieli lub urzędników albo do tego organu lub tej osoby.”;

2) art. 13 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Niniejszy artykuł stosuje się również do określonych w sekcji 2, z wyjątkiem art. 19a, innych sposobów przekazywania i doręczania dokumentów sądowych.”;

3) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 19a

Doręczanie drogą elektroniczną za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu

1. Doręczeń dokumentów sądowych można dokonywać bezpośrednio osobie, która ma znany adres do doręczeń w innym państwie członkowskim, za pośrednictwem europejskiego elektronicznego punktu dostępu ustanowionego na podstawie art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 (*), pod warunkiem że adresat udzielił uprzednio wyraźnej zgody na korzystanie z tego elektronicznego środka doręczania dokumentów w toku danego postępowania.

2. Adresat potwierdza odbiór dokumentów potwierdzeniem odbioru zawierającym datę odbioru. Datą doręczenia dokumentów jest data określona w potwierdzeniu odbioru. Ta sama zasada ma zastosowanie w przypadku doręczenia dokumentów, których przyjęcia odmówiono, konwalidowanego zgodnie z art. 12 ust. 5.”;

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>);

4) w art. 37 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. Art. 19a stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu dwóch lat od dnia wejścia w życie aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/2844.”.

ROZDZIAŁ VIII

ZMIANY W AKTACH PRAWNYCH W DZIEDZINIE WSPÓŁPRACY WYMIARÓW SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWACH KARNYCH

Artykuł 25

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2018/1805

W rozporządzeniu (UE) 2018/1805 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nakaz zabezpieczenia przekazywany jest za pośrednictwem zaświadczenia dotyczącego zabezpieczenia. Organ wydający przekazuje zaświadczenie dotyczące zabezpieczenia, o którym mowa w art. 6, bezpośrednio organowi wykonującemu lub, w stosownych przypadkach, organowi centralnemu, o którym mowa w art. 24 ust. 2.”;

2) art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ wykonujący składa organowi wydającemu sprawozdanie z wykonania nakazu zabezpieczenia i zamieszcza w nim opis zabezpieczonego mienia oraz, gdy informacja ta jest dostępna, podaje jego szacowaną wartość. Sprawozdanie to jest składane bez zbędnej zwłoki po uzyskaniu przez organ wykonujący informacji o wykonaniu nakazu zabezpieczenia.”;

3) art. 8 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Każda decyzja o odmowie uznania lub wykonania nakazu zabezpieczenia jest podejmowana niezwłocznie i zgłaszana natychmiast organowi wydającemu.”;

- 4) art. 9 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Organ wykonujący niezwłocznie powiadamia organ wydający o swojej decyzji w sprawie uznania i wykonania nakazu zabezpieczenia.”;
- 5) art. 10 ust. 2 i 3 otrzymuje brzmienie:
- „2. Organ wykonujący natychmiast powiadamia organ wydający o odroczeniu wykonania nakazu zabezpieczenia, podając podstawy odroczenia oraz, o ile to możliwe, spodziewany okres odroczenia.
3. Gdy tylko ustaną okoliczności stanowiące podstawę odroczenia, organ wykonujący natychmiast podejmuje środki konieczne w celu wykonania nakazu zabezpieczenia oraz informuje o tym organ wydający.”;
- 6) art. 12 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Organ wykonujący może, uwzględniając okoliczności danej sprawy, zwrócić się do organu wydającego z uzasadnionym wnioskiem o ograniczenie okresu, przez jaki mienie ma być zabezpieczone. Taki wniosek, zawierający wszelkie odpowiednie informacje uzupełniające, przekazuje się bezpośrednio organowi wydającemu. Rozpatrując taki wniosek, organ wydający uwzględnia wszystkie interesy, w tym interesy organu wykonującego. Organ wydający odpowiada na wniosek jak najszybciej. Jeżeli organ wydający nie zgadza się na takie ograniczenie okresu, powiadamia organ wykonujący o powodach braku zgody. W takim przypadku mienie pozostaje zabezpieczone zgodnie z ust. 1. Jeżeli organ wydający nie odpowie na wniosek w ciągu sześciu tygodni od jego otrzymania, organ wykonujący przestaje być zobowiązany do wykonania nakazu zabezpieczenia.”;
- 7) art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Nakaz konfiskaty przekazywany jest za pośrednictwem zaświadczenia dotyczącego konfiskaty. Organ wydający przekazuje zaświadczenie dotyczące konfiskaty przewidziane w art. 17 bezpośrednio organowi wykonującemu lub, w stosownych przypadkach, organowi centralnemu, o którym mowa w art. 24 ust. 2.”;
- 8) w art. 16 ust. 3 wyrażenie wprowadzające otrzymuje brzmienie:
- „Organ wydający natychmiast informuje organ wykonujący, jeżeli:”;
- 9) art. 18 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Natychmiast po wykonaniu nakazu konfiskaty organ wykonujący informuje organ wydający o wynikach wykonania.”;
- 10) art. 19 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Każda decyzja o odmowie uznania lub wykonania nakazu konfiskaty jest podejmowana niezwłocznie i zgłaszana natychmiast organowi wydającemu.”;
- 11) art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Organ wykonujący niezwłocznie powiadamia organ wydający o swojej decyzji w sprawie uznania i wykonania nakazu konfiskaty.”;
- 12) art. 21 ust. 3 i 4 otrzymuje brzmienie:
- „3. Organ wykonujący niezwłocznie powiadamia organ wydający o odroczeniu wykonania nakazu konfiskaty, podając podstawy odroczenia oraz, o ile to możliwe, spodziewany okres odroczenia.
4. Gdy tylko ustaną okoliczności stanowiące podstawę odroczenia, organ wykonujący niezwłocznie podejmuje środki konieczne w celu wykonania nakazu konfiskaty oraz informuje o tym organ wydający.”;
- 13) w art. 25:
- a) tytuł otrzymuje brzmienie:
- „Środki komunikacji”;
- b) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Z wyjątkiem komunikacji odbywającej się na podstawie art. 8 ust. 2 i 4, art. 9 ust. 5, art. 19 ust. 2, art. 20 ust. 4 i art. 29 ust. 3, komunikacja urzędowa na podstawie niniejszego rozporządzenia między organem wydającym a organem wykonującym odbywa się zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 (*).

2. W przypadku gdy państwo członkowskie wyznaczyło organ centralny, ust. 1 ma zastosowanie także do komunikacji z organem centralnym innego państwa członkowskiego.
3. W razie konieczności organ wydający i organ wykonujący niezwłocznie konsultują się ze sobą, za pośrednictwem wszelkich odpowiednich środków komunikacji, w celu zapewnienia skutecznego stosowania niniejszego rozporządzenia.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).”;

14) art. 27 ust. 2 i 3 otrzymuje brzmienie:

„2. Organ wydający natychmiast informuje organ wykonujący o wycofaniu nakazu zabezpieczenia lub nakazu konfiskaty oraz o wszelkich decyzjach lub środkach, z powodu których nakaz zabezpieczenia lub nakaz konfiskaty zostają wycofane.

3. Organ wykonujący kończy wykonanie nakazu zabezpieczenia lub nakazu konfiskaty, w zakresie, w jakim nakaz nie został jeszcze wykonany, jak tylko zostanie poinformowany przez organ wydający zgodnie z ust. 2. Organ wykonujący bez zbędnej zwłoki przesyła państwu wydającemu potwierdzenie zakończenia wykonania.”;

15) art. 31 ust. 2 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Konsultacje lub przynajmniej ich wynik rejestruje się.”.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 26

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 maja 2025 r.
3. Jednak art. 3 i 4 stosuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie odpowiednich aktów wykonawczych, o których mowa w art. 10 ust. 3, ustanawiających zdecentralizowany system informatyczny dla każdego z aktów prawnych wymienionych w załącznikach I i II.
4. Art. 3 i 4 stosuje się do postępowań wszczętych od dnia, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 13 grudnia 2023 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca
R. METSOLA

W imieniu Rady
Przewodniczący
P. NAVARRO RÍOS

ZAŁĄCZNIK I

Akty prawne w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych

1. Dyrektywa Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze.
2. Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych.
3. Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty.
4. Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń.
5. Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych.
6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego.
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona).
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych.
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 655/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych.
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego.
11. Rozporządzenie Rady (UE) 2016/1103 z dnia 24 czerwca 2016 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w dziedzinie jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach dotyczących małżeńskich ustrojów majątkowych.
12. Rozporządzenie Rady (UE) 2016/1104 z dnia 24 czerwca 2016 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w dziedzinie jurysdykcji, prawa właściwego oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach dotyczących skutków majątkowych zarejestrowanych związków partnerskich.
13. Rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę.

ZAŁĄCZNIK II

Akty prawne w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych

1. Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi.
2. Decyzja ramowa Rady 2003/577/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wykonania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych ⁽¹⁾.
3. Decyzja ramowa Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym.
4. Decyzja ramowa Rady 2006/783/WSiSW z dnia 6 października 2006 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do nakazów konfiskaty.
5. Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej.
6. Decyzja ramowa Rady 2008/947/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia w celu nadzorowania przestrzegania warunków zawieszenia i obowiązków wynikających z kar alternatywnych.
7. Decyzja ramowa Rady 2009/829/WSiSW z dnia 23 października 2009 r. w sprawie stosowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zasady wzajemnego uznawania do decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania.
8. Decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów ⁽²⁾.
9. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony.
10. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych.
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1805 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wzajemnego uznawania nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty.

⁽¹⁾ Dz.U. L 196 z 2.8.2003, s. 45.

⁽²⁾ Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 42.